

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 11CoP/51/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1620203060
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Blanka Podmajerská
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2021:1620203060.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Blanky Podmajerskej a členiek senátu Mgr. Patrície Železníkovej a Mgr. Aleny Čakváriovej, vo veci starostlivosti o maloletú: M. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, zastúpenú kolíznym opatrovníkom : Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky, so sídlom Záhorácka 2942/60 A, Malacky, dieťa rodičov: matka C. F., rod. P., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom P. X. XXX, t.č. U. námestie XX , U. a otec L. U. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom P. X. XXX, zastúpeného advokátskou kanceláriou AK ZAHRADNIK & Spol., s.r.o., IČO: 36 854 930, so sídlom Štefanovičova 12, Bratislava, o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, na odvolanie otca proti uzneseniu Okresného súdu Malacky, zo dňa 22.12.2020, č.k. 34P/116/2020-35, jednomyselne takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie sa **p o t v r d z u j e**.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

V napadnutom uznesení súd prvej inštancie zamietol návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhal uložiť matke povinnosť odovzdať maloletú do osobnej starostlivosti otca a zaviazat matku maloletej prispievať na výživu maloletej výživným v nevyhnutnej miere vo výške 100 eur mesačne, vždy do 15. dňa v tom ktorom mesiaci vopred k rukám otca, alternatívne upraviť aspoň jeho styk s maloletou v čo možno najširšom rozsahu, ktorý mu aktuálne nie je umožnené realizovať napriek jeho snahe a podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej „ C.m.p. „) deklaroval, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil § 324 ods.1, § 325 ods.1, 2 písm. d/, § 326 ods.1,2, § 329 ods.1 , § 332 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej „ C.s.p.“), § 361, § 367 ods.1,2 C.m.p., § 24 ods.4 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej „Zákon o rodine“) konštatujúc, že otec návrh na nariadenie neodkladného opatrenia odôvodnil tým, že na Okresnom súde Malacky je pod sp. zn. 8P/48/2020 vedené konanie o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode manželstva k maloletej, v ktorom konaní sa obaja rodičia domáhajú zverenia maloletej do ich osobnej starostlivosti. Otec návrh na nariadenie neodkladného opatrenia podal z dôvodu obavy a hrozby nebezpečenstva z ujmy na zdravom psychickom, fyzickom vývoji maloletej, ako aj na jej mravnej výchove, pretože matka maloletej umožňuje žiť záhaľčivým spôsobom života, po odchode matky s maloletou zo spoločnej domácnosti (február 2020) sa výrazne zhoršil prospech dieťaťa, otec komunikoval aj s triednou učiteľkou, ktorá ho kontaktovala po tom, ako si maloletá nerobila žiadne úlohy a nespolupracovala. Uvedené riešil otec aj s Mgr. X. z ÚPSVaR, po požiadaní o spoluprácu školu sa prospech maloletej začal zlepšovať (matka mala byť v tejto veci telefonicky napomenutá zo strany ÚPSVaR), postupne sa však začala situácia opätovne zhoršovať a v septembri maloletá zameškala 46 vyučovacích hodín (10 hodín z toho predstavovalo dovolenku v Tatrách, 27 malo byť zo zdravotných dôvodov). Matka však s dcérou u žiadneho lekára nebola, napr. dňa 29.09.2020 mala byť dve hodiny u zubára (u ktorého nebola) a mala časté absencie aj

v mesiacoch november a december. Na štvrtročnom hodnotení mala maloletá z dejepisu nedostatočné hodnotenie a absenciu, nasledujúci týždeň ignorovala dištančné vyučovanie a dostala ďalšiu absenciu. Zhoršenie prospechu maloletej, neúčast' na vyučovaní, veľa vymeškaných hodín, neospravedlnené hodiny osvedčujú, že matka maloletej nedbá na školskú dochádzku maloletej a plnenie školských povinností, čo môže vážne ohroziť možnosti ďalšieho štúdia maloletej. Po odsťahovaní sa matky s maloletou zo spoločnej domácnosti, začala maloletá chodiť domov cez pracovné dni v neskorých večerných hodinách a dokonca aj po polnoci (uvedeného bol otec svedkom), o tejto hodine dokonca zasiela aj úlohy. Skutočnosť, že maloletá nemá žiaden režim mu potvrdilo aj to, že keď jej telefonoval okolo 11,00 hod. (doobeda), tak mu zdvihla telefón ešte rozospatá. Napriek opatreniam zavedeným v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazy COVID -19, matka vôbec nedohliadla na to, aby tieto opatrenia dcéra rešpektovala a dodržiavala, čím ju podporila v ľahkovážnom prístupe a vystavovala možnosti nákazy. Dcéra bola viackrát videná v spoločnosti väčšieho množstva ľudí bez rúška a inej ochrany, následkom čoho aj veľa rodičov nechcelo, aby ich deti spolu s maloletou trénovali. K uvedenému sa vyjadril aj tréner maloletej P. I., ktorý v spise ÚPSVaR č. SDD 108/2020 na strane č. 36-44 uviedol, že dcéra „nedodržiavala opatrenia, rodičia iných detí odmietali s ňou preto trénovať, neskôr s asistentkou videli ako v nočných hodinách chodí dcéra sama po Malackách“. U dcéry nastali zmeny v jej postoji, cieľoch, sústredení, zhoršila sa v škole a skončila so športovaním, napriek tomu, že vyhrávala aj majstrovstvá v atletike. Otec vyjadril pochybnosť o zodpovednom prístupe matky k zabezpečovaniu zdravotnej starostlivosti o maloletú, keď matka napriek tomu, že maloletá tri po sebe nasledujúce dni zvracala (29.09. až 01.10.2020) s ňou nešla k lekárske, dcéru na vyšetrenie objednal otec na deň 02.10.2020, kedy dcéra šla do školy a k lekárske ísť odmietla s odôvodnením, že si to jej matka nepraje. Matka až na základe výzvy ÚPSVaR na zabezpečenie zdravotnej starostlivosti o maloletú zabezpečila maloletej vyšetrenie dňa 06.10.2020. Ešte v čase keď mala maloletá 14 rokov, si našla priateľa (17-ročného) a s matkou maloletej boli dohodnutí na pravidlách, ktoré by mali dodržiavať a na ktorých mali trvať vzhľadom k jej veku. Matke bolo dodržiavanie týchto pravidiel ľahostajné (s ohľadom na prezentovanie maloletej s partnerom na sociálnych sieťach, jej neskoré príchody domov atď.), čo vedie k odôvodnenej obave, že aj keď maloletá na to ešte nemala vek, už došlo medzi ňou a jej vtedajším priateľom k intímnejmu styku. Manželka uvedené nerieši, s maloletou nenavštívila ani gynekológa, ponechávala ich vo svojej domácnosti bez akéhokoľvek dozoru a nepriamo takéto konanie schvaľuje. Otec z obavy prípadného nezodpovedného správania dcéry situáciu komunikoval najskôr s ÚPSVaR-om a podal aj trestné oznámenie na neznámeho páchatela z trestného činu sexuálneho zneužívania, ktoré bolo odmietnuté. Maloletá naďalej pokračuje v spôsobe života, ktorý je v rozpore s jej vekom, vyspelosťou a potrebami, po ukončení vzťahu s E. U. si našla ďalších partnerov, na sociálnych sieťach aktuálne fotky, na ktorých je spolu s jej novým priateľom nahá. Matku maloletej opakovane žiadal, aby absolvovala s maloletou vyšetrenie u gynekológa (s ohľadom na bolestivú menštruáciu ako aj z dôvodu obavy o začatie intímneho života pred dovŕšením 15 roku veku života), maloletá absolvovala gynekologické vyšetrenie až po dovŕšení 15 veku života, ktoré bolo ovplyvnené menštruáciou maloletej a došlo len k overeniu, či maloletá je, alebo nie je tehotná. Matka maloletej obnovila svoj vzťah s predchádzajúcim manželom, doma neprespáva, maloletú necháva bez akéhokoľvek dozoru, keď prítomnosť hluchonemej babky vo vysokom veku nie je možné považovať za dozor. Otec v návrhu ďalej uviedol, že matka po 7-ich mesiacoch odsťahovania sa zo spoločnej domácnosti na neho podala trestné oznámenie za týranie zverenej osoby a nebezpečné prenasledovanie, ktoré bolo odmietnuté. S matkou nie je možné komunikovať, táto sa buď nechce postaviť k riešeniu týchto problémov s ohľadom na svoju rodičovskú zodpovednosť alebo problémy týkajúce sa maloletej bagatelizuje, resp. ich pred otcom zatajuje. Na odporúčanie ÚPSVaR sa dňa 02.12.2020 objednal na psychologické poradenstvo k p. P. na RPPS ÚPSVaR v Malackách, ďalšie stretnutie by sa malo uskutočniť aj za účasti matky maloletej, ktorá s otcom nekomunikuje a neodpovedá na žiadne sms správy. Dňa 02.12.2020 bol na ÚPSVaR za účelom oboznámenia ich s aktuálnym stavom, na základe čoho bol spísaný úradný záznam a bolo mu odporúčané podať návrh na nariadenie neodkladného opatrenia na styk s dcérou. Podľa názoru otca je len úprava styku nedostačujúca, keďže pre benevolentný a nezodpovedný prístup matky k výchove a starostlivosti o maloletú, je ohrozená mravná výchova maloletej, jej psychický vývoj, pričom jej celkový prístup k životu môže byť narušený už pred tým, ako dosiahne plnoletosť a už nebude možné dospieť k náprave tohto stavu za pomoci výchovného pôsobenia rodičov. Aktuálny stav je už alarmujúci, otec nevidí žiadnu perspektívu zlepšovania, či zmeny výchovného pôsobenia matky na dcéru.

3. Súd prvej inštancie po oboznámení sa s návrhom a jeho prílohami, ako aj s obsahom spisového materiálu Okresného súdu Malacky v konaní vedenom pod sp. zn. 8P/48/2020 dospel k záveru o nedôvodnosti návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Súd prvej inštancie zistil, že rodičia maloletej sú manželia, ktorí v súčasnosti spolu nežijú a matka maloletej podala súdu návrh na rozvod

manželstva a úpravu pomerov manželov k maloletej M. na čas po rozvoze (konanie je vedené pod sp. zn. 8P/48/2020). Vo vzťahu k návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým by súd uložil matke maloletej povinnosť odovzdať maloletú do starostlivosti otca, nepovažoval za osvedčenú potrebu bezodkladnej úpravy pomerov konštatujúc, že starostlivosť o maloletú je v súčasnosti fakticky zabezpečovaná matkou. K otcom spochybňovanému správaniu výchovnému pôsobeniu matky na maloletú, na tvrdené nevhodné správanie sa maloletej a zlé študijné výsledky maloletej súd prvej inštancie poukázal na to, že sms správy s učiteľkou maloletej sú z obdobia apríla 2020 a mája 2020 (z obdobia pred 8 mesiacmi), keď obdobie vyhotovenia fotodokumentácie nie je možné zistiť, a teda ani posúdiť stav ku dňu vydania rozhodnutia o neodkladnom opatrení. Otcom navrhované dokazovanie formou vyžiadania si vyjadrenia k spisu od Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Malacky presahuje možnosti dokazovania v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia, o ktorom vychádzajú z návrhu otca (petitu), musí súd rozhodnúť v zmysle § 367 C.m.p. v lehote 7 dní. Z úradného záznamu UPSVaR Malacky, ktorý otec pripojil k návrhu je zrejmé, že otec vyvinul snahu o riešenie situácie, pričom UPSVaR Malacky odporučil postup vo forme podrobenia sa psychologickému poradenstvu a zároveň vykonanie pohovoru s maloletou. Súd prvej inštancie takýto postup považoval v danej situácii za dôvodný a spôsobilý efektívnejšie viesť k náprave otcom namietaného aktuálneho stavu. V danej súvislosti zároveň uviedol, že na riešenie problémov opisovaných otcom (nevhodného správania sa maloletej) slúži inštitút výchovných opatrení, v rámci ktorého sa návrhom vo veci samej možno domáhať uloženia výchovného opatrenia podľa § 37 Zákona o rodine. Na základe uvedeného dospel k záveru, že potreba bezodkladne upraviť pomery nariadením neodkladného opatrenia vo forme uloženia povinnosti matke odovzdať maloletú otcovi, nebola preukázaná. Na to, aby súd dospel k záveru o zverení maloletej do starostlivosti otca, či matky (a s tým súvisiacim uložením povinnosti platiť výživné), je potrebné vykonať komplexné dokazovanie (výsluchom účastníkov, pohovorom s maloletou, vyjadrením kolízneho opatrovníka a pod.), čo však nie je možné v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia.

4. K alternatívnemu návrhu otca na úpravu styku s maloletou súd prvej inštancie poukázal na vek maloletej (15 rokov), v ktorom prípade jej názor podstatný (ktorý nie je možné v rámci konania o neodkladnom opatrení zistiť). Z návrhu mal za zrejmé, že otec má prístup k sociálnej sieti maloletej, s maloletou komunikoval, je preto možné, aby si styk s maloletou sám priamo dohodol a motivoval ju k stretávaniu sa. Súd prvej inštancie ani v tejto časti nepovažoval za osvedčenú neodkladnosť navrhovaného opatrenia. Naopak, vzhľadom na vek maloletej konštatoval, že považuje za efektívnejšie pokúsiť sa dosiahnuť stretávanie sa otca s maloletou a jeho vplyv na jej výchovu postupom navrhovaným UPSVaR (formou psychologického poradenstva), a to predtým, než sa pristúpi k autoritatívnemu súdному rozhodnutiu, ktoré by vynútilo u 15 ročného dieťaťa styk s otcom. Vzhľadom na vek maloletej a najmä z dôvodu, že nemal za osvedčenú nevyhnutnosť okamžitého zásahu súdu, návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. Záverom súd prvej inštancie poznamenal, že pokiaľ rodičia dieťaťa spolu nežijú, má každý z nich možnosť podať návrh vo veci samej na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletemu dieťaťu (na čas do rozvodu manželstva), v ktorom súd rozhodne o komplexnej úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej (na čas do rozvodu manželstva), a to na základe riadne a komplexne vykonaného dokazovania.

5. Proti uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie otec maloletej navrhujúc, aby odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie zmenil a návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovel, resp. v prípade nevyhovenia odvolaciemu návrhu upravil styk otca s maloletou v čo najširšom rozsahu. V odvolaní uviedol, že starostlivosť matky o maloletú nie je vykonávaná v záujme dieťaťa, táto nie je vykonávaná riadne - maloletá má množstvo vymeškaných aj neospravedlnených hodín, zhoršila si známky, pije alkoholické nápoje a na sociálnych sieťach zverejňuje svoje polonahé fotky, pre absencie jej hrozí zhoršená známka zo správania, na hodinách nespokupuje, je ospalá a zaspáva. Skutočnosť, že matka naďalej nevykonáva starostlivosť v záujme maloletej a tá pokračuje v nevhodnom spôsobe života, dokumentuje aj fotka zachytávajúca maloletú na Silvestra vonku počas zákazu vychádzania s jej kamarátmi popíjajúcimi alkohol, keď matka umožnila maloletej ísť tráviť silvestrovské oslavy mimo ich domácnosti, s inými ľuďmi, v rozpore s opatreniami vlády v súvislosti so šírením COVID-19. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nevykonal potrebné dôkazy, ani nevyzval ÚPSVaR na vyjadrenie napriek tomu, že má povinnosť zisťovať skutočný stav veci a nevykonal ani žiadne opatrenia na zabezpečenie riadnej starostlivosti o maloletú. Z jeho tvrdení uvedených v návrhu jednoznačne vyplýva, že je potrebné zasiahnuť a dočasne upraviť pomery k maloletej odlišným spôsobom, ako je faktická osobná starostlivosť matky o maloletú. Matka nedokáže, resp. nechce zabezpečiť, aby maloletá dodržiavala opatrenia proti COVID-19 a chránila seba ako aj jej blízke osoby (otec patrí medzi ohrozené skupiny) a faktickou starostlivosťou matky o maloletú dochádza v konečnom dôsledku aj k zamedzeniu kontaktu otca s maloletou. Otec má záujem o riešenie dane

situácie aj uložením výchovného opatrenia, avšak od maloletej a ani od matky nie je možné očakávať dobrovoľnú účasť na výchovnom opatrení.

6. Matka maloletej sa k odvolaniu otca písomne nevyjadрила.

7. Kolízny opatrovník maloletej v písomnom vyjadrení sa k odvolaniu otca navrhol rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdiť uvádzajúc, že ÚPSVaR Malacky začalo viesť spisovú dokumentáciu dieťaťa a jeho rodiny na základe podnetu otca maloletej od marca 2020 (v čase odchodu matky s maloletou zo spoločnej domácnosti s otcom maloletej a v čase podania návrhu matky na rozvod manželstva a úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode). V tom čase otec návrh na zverenie maloletej do osobnej starostlivosti nepodal, do rozchodu rodičov starostlivosť a výchovu spoločnej 15 - ročnej maloletej dcéry zabezpečovali obaja rodičia spoločne a je dôvodné predpokladať, že v prípade, že by rodičia naďalej zabezpečovali starostlivosť o maloletú spoločne a neboli by v rozvodovom konaní, dokázali by problematické situácie pri výchove svojej dcéry zvládať spoločne v rámci rodiny, školy, a najmä bez podnetov otca na oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, ako aj bez trestných podaní. Kolízny opatrovník zdôraznil, že k riešeniu konfliktov v rámci rozchodovej situácie sa každý rodič stavia inak, koná inak, premýšľa inak, svoje konanie si často rodičia vysvetľujú ako jediné správne a hlavne v najlepšom záujme dieťaťa (čo je zaražujúce i pre maloleté dieťa) a je potrebné zabrániť tomu, aby konanie rodiča a uplatňovanie si rodičovských práv nebolo v rozpore s najlepším záujmom dieťaťa s ohľadom na vek, psychický stav, s ohľadom na práva dieťaťa, ochranu osobnosti, osobnej integrity. Rodičia by mali svojim správaním minimalizovať dôsledky toho, čo v citlivom a určujúcom veku dospievajúcej maloletej M. spôsobuje rozchod rodičov, strata stabilného prostredia, strata intimity, strata dôvery v rodičov, strata dôvery v otca, ktorý by ju skutočne ochraňoval a hľadanie cesty v možných únikoch, maloletá ťažko spracováva racionálne a pragmaticky opakované konanie otca a správanie rodičov si vo svojej duševnej a osobnostnej výbave poniesie maloletá po celý život. Kolízny opatrovník sa pri úvahe, že dočasné zverenie maloletej do osobnej starostlivosti otca nie je v záujme maloletej, oprel o správu zo dňa 12.03.2021 zaslanú na žiadosť odvolacieho súdu, ktorej obsahom bol vykonaný pohovor s maloletou zo dňa 02.03.2021, šetrenie pomerov v domácnosti matky, kde neboli zistené žiadne závažné nedostatky v zabezpečovaní starostlivosti o maloletú a o správu zo školy, doplnenú o záznamy z výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately pri práci s rodinou zamerané na obnovu a úpravu styku otca s maloletou, sociálnu a psychologickú intervenciu, s cieľom obnovy komunikácie, vzájomnej dôvery a styku otca s maloletou do konania o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej na čas po rozvode, ako aj vyjadreniami v rámci výkonu opatrení sociálnej kurately s maloletou.

8. Odvolací súd preskúmal vec, v ktorej nie je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania podľa § 65, § 66 C.m.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 378 ods. 1 C.m.p. a dospel k záveru o nedôvodnosti odvolania podaného otcom maloletého dieťaťa.

9. Ako prvoradé oboznamuje s výsledkami dokazovania vykonaného odvolacím súdom po predložení veci súdom prvej inštancie, ktorých vykonanie považoval za nutné a nadradené aj povinnosti zachovať pri rozhodovaní určenú zákonnú lehotu, a to s prihliadnutím na otcom opísané dôvody, vedúce ho k podaniu návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a k podaniu odvolania, pri súčasnom zohľadnení, že v danom prípade sa jedná o posúdenie nutnosti okamžitej úpravy pomerov rodičov k maloletému dieťaťu, v ktorých prípadoch je prvoradý najlepším záujem dieťaťa.

10. V posudzovanej veci z obsahu spisu vyplýva, že na Okresnom súde Malacky je pod sp.zn. 85/48/2020 vedené po návrhu matky konanie o rozvod manželstva rodičov maloletej a o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej na čas po rozvode; v konaní obaja rodičia navrhujú zverenie maloletej do ich osobnej starostlivosti.

11. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Malackách z 12.03.2021 vyplynulo, že matka s maloletou a starou matkou dieťaťa bývajú od odchodu zo spoločnej domácnosti na U. námestí XX, U. v udržiavanom 3 izb. byte, za ktorého prenájom uhrádza matka sumu vo výške 650 eur mesačne, maloletá má podľa jej potrieb zariadenú samostatnú detskú izbu, v ktorej sa nachádza množstvo ocenení, pohárov, medailí za dosiahnuté úspechy maloletej v športovej činnosti - atletike. Maloletá je pohybovo zdatná, od malička sa venovala športu, v chodbe má umiestnené posilňovacie zariadenie a športové náradie, ktoré i aktuálne využíva pri cvičení. Aktuálne sa maloletá venuje fitness, aerobiku, matka ju v jej rozhodnutí podporuje, aj keď ju tak ako otca mrzí, že pôvodný šport zanechala,

aj keď v ňom bola skutočne dobrá. V čase šetrenia prebiehala rekonštrukcia a maľovanie bytu, ktorý sa nachádzal na rovnakej adrese len na vyššom poschodí, do ktorého sa matka s maloletou nasťahujú do 15.03.2021, a ktorý matke maloletej pomohol zabezpečiť starší syn z prvého manželstva prostredníctvom hypotekárneho úveru. Matka uviedla, že v domácnosti plánujú bývať 3 osoby (matka s maloletou M. a 77 - ročná hluchonemá stará matka), žiadny nový vzťah matka nemá a ani neplánuje spolubývanie s nejakým mužom. Matka je zamestnaná, má založenú živnosť, vedie účtovníctvo pre dve stavebné firmy, jej mesačný príjem je vo výške 1 600 eur mesačne, za prácou cestuje do P., pracuje 3 x do týždňa v pondelok, stredu, štvrtok, s maloletou trávi voľný čas na bicykloch, lyžiach, prechádzkach, maloletá a aj matka majú s oboma dospelými bratmi, pochádzajúcimi z predchádzajúcich vzťahov rodičov dobrý vzťah. Matka sa vyjadrila, že ju mrzia problémy, ktoré má maloletá v škole a hnevá ju to, aktuálne je prioritou, aby maloletá zabrala a zlepšila sa, dcéra má dohodnuté doučovanie z matematiky a chémie so spolužiačkou U., ktorá sa učí na samé výborné. Matka uviedla, že si v celom rozsahu uvedomuje zodpovednosť za maloletú, snaží sa citlivo vnímať prežívanie maloletej, aby nešla za hranicu vzhľadom na aktuálnu situáciu medzi rodičmi, rada by bola prísnejšia v prístupe k nej a veľa vecí by za normálnych okolností riešila radikálnejšie. Po objavení prvých problémov vyhľadala matka odbornú pomoc psychológa, kam maloletá chodila sama 2 mesiace čo pomohlo ukludniť prežívanie maloletej. S maloletou v kritickom veku narába opatrne, snaží sa byť s ňou, čo najviac od príchodu z práce, odkedy bývajú samé aj napriek tomu, že maloletá má svoju izbu a svoju posteľ, tak každý večer príde do postele za mamou, má potrebu pri nej zaspávať. Matka by bola rada, aby maloletá mala dobrý vzťah k otcovi a trávila s ním čas a boli viacej spolu. V januári 2020 (ešte žili všetci spolu) mala maloletá atletické preteky, medzi ňou a otcom vznikol konflikt a maloletá sa nakoniec pretekov nezúčastnila. Otec jej nadával do hovien, sračiek, že nie je psychicky dosť pevná. Vo februári 2020 zo spoločnej domácnosti matka s maloletou odišli. Matka by nemala problém s tým, aby styk bol upravený ak by to bolo prijateľné pre maloletú, to platí aj o možnosti striedavej starostlivosti, kedy by mali obaja rodičia rovnakú zodpovednosť za výchovu maloletej. S takýmito rozhodnutiami však narába opatrne, keďže maloletá otca odmieta a ide k nemu nerada. Maloletá sa uzavrela, s otcom nekomunikuje, lebo prekročil všetky citlivé hranice. Matka sa jej napriek tomu pýta, či nechce ísť k otcovi. Maloletá jej vždy odpovie nie, nerozoberajú to viac, naposledy bola s otcom v polovici januára, u otca prespala len jedenkrát, keď sa vymkli v byte. Otec na maloletú prispieva výživným vo výške 150 eur mesačne. Kolízny opatrovník konštatoval, že šetrením bytových, sociálnych a rodinných pomerov u matky maloletej nezistil závažné nedostatky v zabezpečovaní starostlivosti o maloletú, maloletá má vytvorené vhodné podmienky na zabezpečovanie starostlivosti, jej vzťah k matke je blízky, dôverný, priateľský a vzájomne sa rešpektujúci. Maloletá v rámci vykonaného pohovoru s ňou neuviedla žiadne skutočnosti, ktoré by boli zásadne a v rozpore s tým, čo uviedla matka maloletej, ktorá aktuálne problémy vníma a snaží sa ich citlivo riešiť spoločne s maloletou.

12. Maloletá v priebehu pohovoru vykonaného (v neprítomnosti rodičov) orgánom sociálnoprávnej ochrany detí dňa 02.03.2021 (maloletá s jeho vykonaním, nahrávaním a s tým, aby s jeho obsahom boli oboznámení rodičia súhlasila) uviedla, že tento rok bude mať 16 rokov, chodí do 9. triedy, predtým bývala v rodinnom dome v P. X., odkiaľ vo februári 2020 s mamou odišli, otec tam ostal bývať, od malička chodí do Základnej školy na X. ulici v U.. K vyjadreniam školy o neprospievaní a problémoch a k príčinám problémov uviedla, že sa dištančného vzdelávania „zúčastňuje, ale sem tam to nejde pripojiť, alebo to sekne, alebo niečo sa stane, za tie známky... jej nejde moc dávať pozor na hodinách, aj za to všetko, čo sa stalo, aj za otca jej to nejako berie pozornosť, aj sa rozišla s frajerom, čo s ním bola rok, tak vlastne to k tomu tak nejako prispelo.“ K uvedeniu, že matka má za M. zodpovednosť, keďže sa o ňu osobne stará, keďže je maloletá u nej, tak škola v prvom rade rieši problémy s matkou s očakávaním, že zabezpečí nápravu a riadne plnenie si školských povinností a dochádzky a ak nenastane požadovaná zmena, tak sa situácia javí, že to mama nezvláda, maloletá uviedla, že „ ... To nie je o tom, vlastne keby bola u otca, tak by to bolo to isté, nie je to kvôli tomu, že by na mňa nedávala pozor, alebo tak, ona ma budí ešte hodinu predtým ako je škola, aby som nezaspala a chodí sa na mňa pozeráť 3x za hodinu, či spím, či dávam pozor, či si píšem, to isté by bolo aj u otca, ocino by robil úplne to isté, čo mamina. ... Ak by aj bola u ocina, tak to nemá vplyv na to, či by sa v škole zlepšila. Maminka sa s ňou rozprávala o potrebnej zmene prístupu.“ Maloletá ďalej uviedla, že by jej pomohlo „ sa s tým psychicky vyrovnáť, bude sa snažiť sústrediť.“ Podľa maloletej nie je problém v tom, že by jej teraz chýbal spánok, keďže teraz cvičí 6x do týždňa a má aspoň 8 hodín spánku, má nového priateľa, čo jej podľa nej tiež určite pomáha, priateľa poznajú obaja rodičia a nevadí im. K úprave styku s otcom uviedla, že sa s ním stretávala, jeden týždeň tam bola aj 3x, kludne by k nemu chodila bez toho, že by jej to musel kázať, ale on to vždy zneužije (napr. mu niečo povie, ale on to hneď dá na súd), preto tam nechce chodiť. Podľa maloletej by sa to mohlo zlepšiť tak, že by otec nedával na súd to, čo mu povie, otcovi povedala,

že sa jej to nepáči, otec na to hovorí, že to robí pre ňu. Pokiaľ by to otec zmenil, „keby už neriešil ten súd, tak by som tam chodila.“ Maloletá uviedla, že chce byť u matky a nemať upravený styk s otcom tak ako to majú kamarátky (ktoré chodia k druhému rodičovi kedy chcú). K otázke rešpektovania prípadnej dohody rodičov o styku maloletá uviedla „Ja tam nechcem potom chodiť, napríklad chvíľu sme to robili tak, že každý druhý týždeň tam budem cez víkend, ale jak som odišla, zase dal niečo nové na sociálku a zase som musela ísť na sociálku niečo... a potom tam nechcem chodiť.“ Maloletej bola navrhnutá možnosť stretnutí s otcom u psychológa, z čoho síce nemá strach, ale nevidí k tomu dôvod. Jediné, prečo by tam mala chodiť je v podstate len preto, aby otec nedával veci na sociálku. K svojim záujmom maloletá uviedla, že s atletikou skončila asi pred trištvrte rokom, začala posilňovať - venovať sa fitness, teraz sa opäť začala venovať atletike, od budúceho týždňa bude mať každý pondelok, stredu, piatok atletiku, ostatné dni bude cvičiť a v sobotu bude mať voľno. Na začiatku sa dohodla s trénerom a chodila iba v stredu. Pokiaľ ide o výber školy uviedla, že by chcela ísť na zdravotnú, je si vedomá, že nemá dobré známky z chémie, ale vie ju (na zdravotnú neberú podľa známok, ale na základe prijímacieho pohovoru). Chvíľu uvažovala aj o umeleckom smere. K jej zdravotným problémom uviedla, že od začiatku vynechávala hodiny, mala veľmi málo spánku, keď sa presťahovali a rozišla sa s priateľom spala možno 3 hodiny denne, zaspávala o piatej ráno. Ak by mala nejaký problém, tak by sa nebála otvorene o tom s rodičmi hovoriť. Keď nebola na hodinách, tak nedávala pozor, teraz sa už snaží, ale zato že nevie tie spätné látky, tak sa to douča a nestíha to. Maloletá súhlasila, že orgán sociálnoprávnej ochrany detí sa po mesiaci spojí s pani učiteľkou ako aj s maloletou, ako sa jej darí a či sa niečo zlepšilo.

13. Základná škola X. U. v písomnom vyjadrení z 25.02.2021 uviedla, že vyučovacie výsledky maloletej sa v porovnaní s minulými rokmi výrazne zhoršili. Posledný rok pracujú viac dištančne ako prezenčne, prístup maloletej k práci nie je uspokojivý, na vyučovanie sa často pripája neskoro, nemá potrebné pomôcky, často sa z hodín odpája, škola má pocit, že je rozptyľovaná inými činnosťami počas vyučovania. Správanie maloletej voči vyučujúcim bolo v minulých rokoch na požadovanej úrovni, jej vzťahy s rovesníkmi sú kamarátske. Spolupráca s rodičmi počas štúdia bola výborná, v tomto školskom roku problémy žiačky obvykle viac rieši matka a je o nich informovaná, snaží sa ich riešiť, ich účinok je krátkodobý. O prácu žiačky sa vždy zaujíma aj otec.

14. Z ostatných, Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Malackách doložených listinných dôkazov vyplynulo, že úrad začal viesť spisovú dokumentáciu dieťaťa a jeho rodiny na základe podnetu otca maloletej od marca 2020, t.j. v čase odchodu matky s maloletou zo spoločnej domácnosti vedenej s otcom maloletej a v čase podania návrhu matky na rozvod manželstva a úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode. Uznesením OR PZ v Malackách z 21.10.2020, ČVS: ORP-698/ MC-MA-2020 bola po trestnom oznámení orgánu sociálnoprávnej ochrany detí odmietnutá vec podozrenia zo spáchania úmyselného prečinu ohrozovania mravnej výchovy mládeže podľa § 211 ods.1 písm. b/ Trestného zákona, ktorého sa mala dopustiť matka maloletej tým, že maloletej dcére mala umožniť viesť nemravný život, spočívajúci v sexuálnych vzťahoch, následkom čoho mala mať maloletá v presne nezistenom čase na doposiaľ nezistenom mieste pohlavný styk, aj keď mala iba 14 rokov.

15. Odvolací súd zdôrazňuje, že pre aplikáciu inštitútu neodkladného opatrenia sa vždy vyžaduje naliehavosť neodkladnej úpravy, ktorá musí byť osvedčená. Pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia musí súd skúmať naplnenie formálnych a vecných predpokladov uvedených v ust. § 324 a nasl. C.s.p.. V konaniach vo veciach starostlivosti súdu o maloletých (§ 111 C.m.p.) je neodkladné opatrenie procesným prostriedkom ochrany zjavne ohrozených práv maloletého dieťaťa do doby, kým nebude o nich rozhodnuté podľa príslušných ustanovení Zákona o rodine. Prvoradou a zásadnou úlohou súdu vo všetkých konaniach týkajúcich sa starostlivosti o maloletých je ochrana oprávnených záujmov maloletého dieťaťa, ktorá vždy nemusí byť v súlade s vôľou jeho rodičov. Súd musí zabrániť zneužitiu tohto svojím významom osobitného procesného inštitútu presadzovaním osobných zámerov rodičov, riešením ich vzťahových problémov a dosiahnutím výhodnejšieho postavenia jedného z rodičov v meritórnom konaní.

16. Vychádzajúc zo stavu, vyplývajúceho z obsahu spisu (vrátane zohľadnenia odvolacím súdom doplneného dokazovania), sa odvolací súd plne zhoduje so záverom súdu prvej inštancie v tom, že v danej veci nebola osvedčená potreba okamžite riešiť situáciu maloletej jej odovzdaním do osobnej starostlivosti otca. Aj keď je v posudzovanom prípade nesporné, že študijné výsledky a aj správanie maloletej v osobnom živote sa v priebehu posledného roka zmenilo (maloletá sa prestala aktívne

venovať atletike, má výrazne zhoršené študijné výsledky a v porovnaní s minulosťou nie dosť svedomitý postoj k plneniu si školských povinností) pri podaní návrhu a ani v čase rozhodovania odvolacieho súdu nebolo osvedčené, že tieto skutočnosti sú dôsledkom riadneho neplnenia si rodičovských povinností matkou, v ktorej osobnej starostlivosti sa maloletá od februára 2020 fakticky nachádza, t.j. od času, kedy matka spoločne s maloletou opustila dovtedajšiu spoločnú domácnosť vedenú s otcom. Z výsledkov dokazovania vykonaného odvolacím súdom je možné vo vzťahu k maloletej konštatovať jednoznačnú spojitosť zmeny jej postoja a správania s rozchodovou situáciou jej rodičov, straty jej dovtedajších istôt, ktorej následky zrejme maloletá doposiaľ riadne nespracovala. Je treba si uvedomiť, že v prípade maloletej M. sa jedná o dospelávajúce dieťa vo veku 15,5 roka (blízke veku dospelosti), vo vzťahu ku ktorému je nutné práve s prihliadnutím na jej vek, psychický stav a osobnú integritu postupovať s čo najväčšou mierou tolerantnosti, trpezlivosti, so súčasným rešpektovaním jej práva na isté súkromie a intimitu aj s ohľadom k tomu, že prežívanie samotného adolescentného obdobia dieťaťom ovplyvňuje kvalitu života dieťaťa v dospelosti. Aj keď z hľadiska pragmatického je možné pochopiť racionálne pohľadky otca (t.j. úmysel dosiahnuť zlepšenie školského prospechu dieťaťa, zmenu osobných priorít dieťaťa, snahu, aby sa vo voľnom čase dcéra venovala zmysluplným koníčkom, prípadne sa vrátila k atletike), formu a spôsob ním vykonaných následných krokov (opakované podnety na orgán sociálnoprávnej ochrany detí v dôsledku ktorých úrad podal trestné oznámenie na matku, podanie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia) nepovažuje z hľadiska udržania a prehlbovania vzťahu medzi dospelávajúcou dcérou a otcom za vykonané v prospech najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa. Maloletá M. má totiž na jednej strane právo budovať si vzťah aj s otcom, v ktorého starostlivosti sa aktuálne nenachádza (a s ktorým sa aktuálne odmieta stretávať), na strane druhej si otec musí byť pri ním zvolenom postupe vedomý rizika komplikovania vzájomného vzťahu s dospelávajúcou dcérou a straty dôvery zo strany dcéry, ktorú maloletá počas pohovoru s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí jasne a zrozumiteľne prezentovala.

17. Odvolací súd sa zhoduje s prvoinštančným súdom aj v úvahe o tom, že v posudzovanom prípade nebola osvedčená nevyhnutnosť navrhovanej okamžitej úpravy súdu o rozsahu styku otca s maloletou (podľa návrhu otca „v čo najširšom rozsahu“). Aj keď právo styku rodiča je špeciálnou zložkou rodičovských práv a povinností vznikajúce (o.i.) aj v dôsledku ukončenia partnerského vzťahu rodičov maloletého dieťaťa za stavu, kedy nie je o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov rozhodnuté a rodičia nie sú schopní dospieť v tejto otázke k zhode zdôrazňuje, že v prípade takejto úpravy súdu je nutné zohľadniť vek, vývinové možnosti a potreby a citové väzby, ako aj skutočnosti v akej miere a akým spôsobom obaja rodičia doposiaľ zabezpečovali starostlivosť o maloleté dieťa. V posudzovanom prípade nie je možné nezohľadniť vek maloletej M. (15,5 roka) a ani jej postoj prezentovaný v priebehu pohovoru s orgánom sociálnoprávnej ochrany o tom, že aktuálne k otcovi nechce chodiť, pretože „on to vždy zneužije, napr. mu niečo povie, ale on to hneď dá na súd, resp. dá niečo nové na sociálku“. Odvolací súd má za to, že za daného stavu by striktné určená úprava styku otca s maloletou bola kontraproduktívna, neprospeľa by vzájomnému vzťahu otca s dcérou, pri postoji prezentovanom maloletou by ani neplnila účel (maloletá úpravu styku s otcom jednoznačne odmieta) a v nadväznosti na čl.1, čl. 2 ods.1 Základných princípov C.m.p., čl.5 Základných zásad Zákona o rodine, čl. 3 ods.1 Dohovoru OSN o právach dieťaťa by aktuálne bola aj v rozpore s najlepším záujmom maloletej.

18. Odvolací súd vysoko pozitívne hodnotí postup orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, ktorý dňa 11.02.2021 v prítomnosti rodičov zorganizoval na pôde úradu prípadovú konferenciu s cieľom zlepšenia vzájomnej komunikácie, realizácie styku otca s maloletou a obnovy spolupráce rodičov pri riešení problémov s dochádzkou maloletej a jej prospechu a ktorý rodičom a dieťaťu, za účelom poskytnutia potrebnej psychologickéj pomoci, odporučil spoluprácu s občianskym združením TENENET, o.z. . Obom rodičom dáva do pozornosti, že ich ústretovosť, schopnosť vzájomne vo veciach výchovy komunikovať a dieťa podržať aj v pre neho zložitých situáciách, sú pre maloletú M. rozhodujúce a je na rodičoch, aby aktuálnu snahu maloletej sa v škole zlepšiť, po dohovore s trénerom sa vrátiť k atletike a okrem toho sa venovať aj iným záujmom (posilňovanie, fitness), primeraným spôsobom ocenili a podporili.

19. Na základe uvedeného odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne a právne správne podľa § 387 ods.1 C.s.p. potvrdil.

20. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 52 C.m.p..

21. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 2 ods.1 C.m.p., § 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).